პროლეტარელებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

კომუნისტი

საქართველოს კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის, საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს და მინისტრთა საბჭოს ორგანო

КОМУНИСТИ — ОРГАН ЦК КП ГРУЗИИ, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ ГРУЗИНСКОЙ ССР

გაზეთი გამოდის 1920 წლის 3 ივნისიდან

№ 213 (20254) — ოთხშაბათი, 14 სექტემბერი, 1988 წელი. — ფასი 3 კაპ.

ნუ დავკარგავთ განახლების შეუქცევადობის რწმენას

კრასნოიარსკი, 13 სექტემბერი. გრძელდება კომპირელებთან სკკკ ცენტრალური კომიტეტის გენერალური მდივნის მეზვედრები. კრასნოიარსკის მხარეში მ. ს. გორბაჩოვის სამუშაო მოგზაურობის მეორე დღე დილადრიან დაიწყო „ქიმბოჭკოს“ გაერთიანების საამქროების დათვალიერებით. გაიმართა საუბრები გაერთიანების მუშებთან, ინჟინრებთან და ხელმძღვანელებთან, შეეხნენ საამქროების რეკონსტრუქციის საჭიროებას. მწვავედ დისკუსიათა საკითხები შრომის პირობების, საწარმოსა და ქალაქში ეკოლოგიური ვითარების გაუმჯობესების სასწრაფო ღონისძიებათა განხორციელების საკითხების შესახებ.

ამ საწარმოს მრავალთასიან კოლექტივს ძნელი პერიოდი დაუდგა. რეკონსტრუირდება საამქროები, რომლებშიც ამზადებენ სასაბურავე ვისკოზის ქსოვილს და ბრეზენტის მრეწველობისათვის საჭირო საფეიერო ძაფს. ქვეყანას უფრო მატიცე კოდი სჭირდება საბურავებისათვის — ვისკოზური კი არა, კაპრონისა. ამ საწარმოს პროფილის შეცვლა მარტო ტექ- — გარდაქმნა უდისციპლინოდ არ გაიმეგზავა, — მხარი დაუჭირა თანამოსაუბრეს მიხეილ სერგის ძემ. — ეხლა ადვილად უნდა მოვკიდოთ ხელი ამ საქმეს. მაშინ არა მარტო ადვილდებენ თქვენს ქარხანას, არამედ წესრიგსაც დავამყარებთ ქვეყანაში.

სართავი საამქროს შესასვლელთან გაიმართა გაცხოველებული საუბარი მუშებთან.

ა. ი. პავლოვი, შემკეთებელი ზეინკალი: მიხეილ სერგის ძეს, თუ მანქანას სერვისში მიიყვან შესაკეთებლად — სათადარიგო ნაწილები არ არის, ბაზარზე კი ყველაფერია: მაინც, საიდანა აქვთ ეს დეტალები მათ?

ვ. ს. გორბაჩოვი: კონფერენციის შემდეგ სპეციალურად შევიკრიბეთ პოლიტბიუროში და გავაანალიზეთ, განვიხილეთ, როგორ დავამყაროთ წესრიგი ვისკოზის, მომსახურების სფეროში. ვფიქრობ, ხელი უნდა მოვკიდოთ საზოგადოებრივ კონტროლს, მუშათა კონტროლს. სანაკეთო ბალების საქმე როგორაა თქვენში? გადაწყვდა თუ არა ეს საკითხი ქარხანაში?

მ. ს. გორბაჩოვის შეხვედრა „ქიმბოჭკოს“ კომბინატის მუშებთან.
საკადრო-საკითხთა მიხ. ტელეფოტო.

ნ. ნ. ბაბაევი, ბინების — არა. სამედიცინო დაწესებულებების საქმე ცუდად არის.

ვ. ს. გორბაჩოვი: ჩვენ დავავალეთ სახელმწიფო საგეგმო კომიტეტს სპეციალურად კრასნოიარსკის მხარეში განიხილოს მეცამეტე ხუთწლედში ამ მიზნებისთვის სახსრების დამატებითი გამოყოფის საკითხი. მაგრამ, როგორც ვგმიარკვა, ადვილზეა შეიძლება ამ საკითხების გადაწყვეტა. თქვენ-მა პირველმა მდივანმა მითხრა, რომ მიღებულია გადაწყვეტილება სამხარეო კომიტეტის „ბალი“ მენობა გადასცეს სამედიცინო დაწესებულებებს. გამოთქვამ ერთ რამდენიმე შენობა ბაზარში, რათა სოციალურ-კულტურული და საყოფაცხოვრებო ობიექტებს გადასცენ. ერთი რამ შეიძლება აქ ითქვას: ბრძანული გადაწყვეტილებანი..

...ორდული ქსოვილის წარმოების სართავ-საჩითავ საამქროში, ისევე როგორც კომბინატის სხვა საამქროებში, ძირითადად ქალები მუშაობენ, აქ კი სამუშაო ადგილი როდია. ასეთი ნაზი არსებანი ეკეთებოდნენ დაზგების გეგრდთან, და ისე მარჯვედ მუშაობენ, რომ თვალსაც კი ვერ გაადევნებ ჭრელ-ჭრელ თავსაფრებს. ამასთან ასწრებენ კოდეკ ხელით გადაიტანონ ნარჩენების მთები. მართლაც რომ, ქალებს ყველაფერი შეუძლიათ. ოჯახსაც უძღვებიან, შეილებსაც ზრდიან. შეუძლიათ, მაგრამ ამასაც ხომ აკეთებ ზეგარეშ?

თავად ქალებს, მტკიცედ აცხადებს გაერთიანების ქალთა სამეჭოს თავმჯდომარე ე. ს. ეფაკოვა, ამ ამოცანის გადაწყვეტა უჭირთ. და დროა ადმინისტრაციამ, ჩვენ, აქტივი, მიგვიჩნიოს შრომითი კოლექტივის საბჭოს დამხმარედ და არა მარტო ქალთა დასაეფიანის ორგანიზატორებად.

უფროს მეგობარს მხარი დაუჭირეს ს. პანასენკომ და ა. მაკრუშინამ. გული გვტკივა, თქვეს მათ, როცა ახალგაზრდა სპეციალისტები იძულებული არიან მიატოვონ საამქროები: იზრდება ბინის რიგი. გამოდის, რეკონსტრუქცია აქაც ძნელი ეკვანძის გახსნის გასაღებია, შენიშნა მიხეილ სერგის ძემ.

გაერთიანების წინაულ კუთხეში, სადაც შეიკრიბნენ საწარმოების და საამქროების ხელმძღვანელები, საზოგადოებრივ ორგანიზაციათა წარმომადგენლები, გენერალურმა მდივანმა შეიჯაბა კრასნოიარსკის მუშათა კლასთან თავისი პირველი დიალოგის შედეგები.

ახლავე გეტყვით, ამხანაგებო, განაცხადა მან, რომ ჩვენ ვერ ვიკმენიებთ გადაკეთების წარმატების იმედს, თუ ადამიანები მოწყენილნი არ არიან ნამდვილად, თუ მათ დაუფროდათ ამდენი პრობლემა, რომლებიც იქცა ერთ დიდ პრობლემად — ჩამორჩენა სოციალური სფეროს განვითარებაში. აი, თქვენ ქარხანაც — სურათი თითოეულ საამქროში ერთი და იგივეა. საუცხოო ადამიანები, მაღალ კლასის სპეციალისტები არიან, პროფესია მათ მოსწონთ, მაგრამ აი, ხომ შეფერხნოლოგიური მიზანი როდია. ახალი წარმოების ამოქმედება ხელს შეუწყობს იმ ეკოლოგიური ვითარების მკვეთრ გაუჯანსაღებასაც, რომელიც ახლა ქალაქში დიდ შეშფოთებას იწვევს.

მნიშვნელოვანია „ქიმბოჭკოს“ კოლექტივის დეკანი: რეკონსტრუქციია — არა რეკონსტრუქციის გულისხვიერ. საამქროების და მოსწყობილობის განახლება საწარმოს კოლექტივს ახალ ძალებს შთაბერავს. მეფრნეფრიზონის ახალ პირობებში სტაბილური მუშაობა კი აუცილებლად მოახდენს გავლენას სოციალურ სფეროზე.

ჩვენ დაინტერესებული ვართ იმით, აღნიშნა მიხეილ სერგის ძემ ქარხნის მშრომელებთან საუბარში, რომ თქვენ უკეთ ცხოვრობდეთ, მუშაობდეთ, თქვენი მხარე ხომ ქვეყანასა ისე ბევრ რამეს აძლევს. უკანასკნელი წლებს მანძილზე კი ეიმბირში გადახტა შეინიშნება მეზენლობის პროორტეტებში. გაჩნდა ახალი მსხვილი საწარმოები, ის ქარხნები, კი, რომლებიც ოთხშემდგომ წლებში აშენდა აქ, მაგალითად, „ქიმბოჭკო“, მოძველდა. ქროხიკულად ჩამორჩებოდა სოციალური განვითარება: ბინებს, სკოლებს, საავადყოფოებს ბმრეგავ. ახლა ერთად უნდა ავიანაზღაუროთ ის, რაც მრავალი წლის მანძილზე დაკარგეთ.

— თანაც უფრო მკაცრად უნდა მოგკითხოთ ხელმძღვანელებს ამ დაპირებებისათვის, რომლებსაც მუშებს ძძლევენ, — აღნიშნა მძლოლმა მ. ზაიკინმა. — გეგმები ქალალზე არ უნდა რჩებოდეს. ალ. სანამ მინისტრები დავობდნენ, განეხორციელებინათ თუ არა ჩვენში რეკონსტრუქცია, წინანდელი პროექტები ეკვე მძძველდა, ახლებს შედეგნა გახდა საჭირო. ეს კი ზედმეტი ხარჯებია, ჩვენი ხალხის ფულია. მეშმბიეკ ატეკ ეუნდა ულანდნენ დისციპლინას...

ეროვნული ბიბლიოთეკა

მთავარი ყურადღება — სოციალურ საკითხებს

მ. ს. გორბაჩოვის შეხვედრები კრასნოიარსკის მხარის მეროძმელებთან

კრასნოიარსკი, 12 სექტემბერი. კრასნოიარსკში სკკკ ცენტრალური კომიტეტის გენერალური მდივნის მ. ს. გორბაჩოვის ყოფნის პირველი წუთებიდანვე დაიწყო შეხვედრები ციმბირელებთან. გაიმართა გულახდილი, კეთილგული სჯა-ბაასი. გაორდაქნინ ხელმძღვანელ საკითხებზე. სხვადასხვა შრომითი კოლექტივის წარმომადგენლებმა, ქალაქის მცხოვრებლებმა განაკანავეს ბმარის სიმდ ღ რ ე. ღღეს კ.ბ.ა გამოიის? ჩვენს ტუის საკადებსა და საამქროებში სასარგებლო პროდუქციის გამოსავალი დამზადების მოცულობის მესამედს შეადგენს. სამი მოკრილი ხიდან ორი ტაიგაში რჩება. თან ვჩიკვით, ქაღალდი გვაკლიაო. მეურნის აკირნათანობა — აი, რა არის ახლა დეფიციტი.

— გვაწუხებს არსებული დისპროპორცია დარგობრივ და ტერიტორიულ ინტერესებს შორის, — თქვა სკკკ ლენინის რაიკომის პირველმა მდივანმა ვ. რეგაუტემ.— შეხედეთ, რა მოსდევს სამინისტროთა პრაქტიკას, როცა აპიანურებენ კოლექტივების ცხოვრების სოციალური საკითხების გადაწყვეტას: ბინის რიგი კრასნოიარსკის ცელულოზა-ქაღალდის კომბინატში, მაგალითად, კი არ მეცრდება, ბრიგადები, იზრდება. სსრ კავშირის ხე-ტყის მრეწველობის სამინისტრო ძუნწობს, ცოტა სახსრებს იძლევა სახლების მშენებლობისათვის. ამის შედეგად ხალხი ტოვებს საწარმოს. ამის ბრალია, რომ კომბინატი სტაბილურად ვერ ასრულებს გეგმას. მაშასადამე, არც სახსრები გვაქნება, რომ ბინები ავიშენოთ. წრე შეიკვრა. მაგრამ როგორ გავარღვიოთ იგი?

რაც უფრო ვუახლოვდებით ცენტრს, ბინ უფრო ბევრი ხალი გამოდის ბზაკვარდინებზე და სკკკ-ებში. შრომითი ფილ შემდეგ ითასობით კრასნოიარსკელი მოვიდა რეკომენდაციებ. აქ მ. ს. გორბაჩოვმა ყველაფერი შეაჯამა ვ. ი. ლენინის ძეგლი. გენერალურმა მდივანმა ყველაფერი მიიტანა აგრეთვე საბჭოთა ხელისუფლებისათვის ბრძოლაში დაუნდობელ ძველს მარადიულ ცეცხლთან.

მხეილ გორბაჩოვი გაესაუბრა მოედანზე მისულ ციმბირელთა ჯგუფს. ახლა მთავარია, თქვა მან, იარშუნეთ ჩვენი პოლიტიკა და ხელმძღვანელობა, რომელიც ამ-ქამად ყალიბდება. ცხოვრება, გარდაქმნა ნდობის საკითხსაც სვამს.

საკითხია იგი ეფუძნებოდეს იმის გაგებას, რომ ეს პოლიტიკა ავადგეთ ადამიანთა სურვილებსა და მათი ცხოვრების რეალური სიტუაციის ეგთვალისწინებით. შეხედეთ, როგორ რთულდება საქმე, როცა დავიწყეთ ამ პოლიტიკის განხორციელება. როცა მიტანებულ ვმართვიდით და ვარკვევდით, რა უნდა გავაკეთოთ საწარმოდგომებში, როცა გვინდოდა შეგვეცნო ჩვენი ქვეყანა, რათა გვეცოდნოდა მისი სატკივარი, როცა ყველანი ძალიან აქტიურები ვიყავით. ეს მნიშვნელოვანი და საჭირო ეტაპი იყო. მაგრამ, აი, დაიწყო ახალი ეტაპი. ახლა პოლიტიკა ეხება ყველას. პირველი ნახეკარი წელიწადი იმუშავა საშეურნეო ანგარიშით ეკონომიკის ნახევრამა. რეფორმა ითვის ადგილებს ეჩენს სამინისტროებს, სახელმწიფო საგეგმო კომიტეტს, იგი ჩვენს ბეგიჩს ადგილ. სადაც გვიჭირს, სადაც რაღაც არ გამოდგება, ლამის არის მაშინვე მბრძანებლობა დავიწყოთ. მაგრამ ხომ საჭიროა ადამიანებს მივცეთ შესაძლებლობა შეეგუონ მუშაობის ახალ პირობებს, შეიჭნონ თავიანთი უფლებები და თავიანთი როლი. ამის გაგება იოლად როდი მოდის. თურმე, კადრების დიდი ნაწილიც შეიჩვია, რომ მათ უკანონებენ, როგორ მოიქცნენ. ყველა ტრიბუნაზე, განსაკუთრებით გარდაქმნის ყველა ეტაპზე გაიძახოდნენ: უფლებები მოგვეცითო. ახლა ეს უფლებები აქვთ. ეეუბნებით: ალი მოგცემთ საგეგმო დავალებებს, საორიენტიროდ საკონტროლო ციფრებს განგიასაზღვრავთ, თქვენ კი ამ ციფრების საფუძველზე შეიმუშავეთ გეგმები. სახელმწიფო შეკვეთა ასეთი და ასეთი იქნება.

არადა, რა მოუვიდა სახელმწიფო შეკვეთას წელს? ახლა ეფლარ ავუდგარით ხელმძღვანელთა თხოვნას, რომ ასი პროცენტით დავუდგინოთ სახელმწიფო შეკვეთა. რატომ? ამბობენ, თუ სახელმწიფო შეკვეთა იქნება, მას თვალს ადევნებენ სახელმწიფო საგეგმო კომიტეტი და სახმომაღალი. თუ ხელშეკრულებს საფუძველზე ვიმოკმედებთ, ყველაფერი ჩაიშლება, ვერ შესრულდება გეგმები. ხალხი გადაეჩვია გადაწყვეტილებათა დამოუკიდებელ მიღებას, რისკს, რაც მთავარია, ახალი საქმის დაწყებას უფრთხის.

ბევრს აკრიტიკებენ მართვის სხვადასხვა რგოლს — სამინისტროებს, რესპუბლიკებს, ოლქებს, ქალაქებს, ბაკონ-პატრონებ-ებ ეიოთ. ვფიქრობთ, რომ გენერალური მდივანიც მხარს დაგ-ეიეეერს.

— მე ცელულოზა-ქაღალდის წარმოების მომავალი ეკონომისტი ვარ, — ჩაერია საუბარში ციმბირის ტექნოლოგიური ინსტიტუტის მესამე კურსის სტუდენტი ლ. ვოლოსოვა. — დრო ციმბირელებმა ჭკუა ისწავლონ და აღარ გაანავიკონ მხარის სიმდ ღ რ ე. ღღეს კ.ბ.ა გამოიის? ჩვენს ტუის საკადებსა და საამქროებში სასარგებლო პროდუქციის გამოსავალი დამზადების მოცულობის მესამედს შეადგენს. სამი მოკრილი ხიდან ორი ტაიგაში რჩება. თან ვჩიკვით, ქაღალდი გვაკლიაო. მეურნის აკირნათანობა — აი, რა არის ახლა დეფიციტი.

— ეკონომიკურ ინტერესებ-ებ ეაოსაკეკვი და, რაც ყველაზე ეეეოსატკენია, სამი კვირით დაგვიანებს მოსავლის აღება. ჩაწვა ბერეული და ახლა მიწათმოქმედნი ცდილობენ მმლოანად გამოყენონ ყოველი დარიანი საათი.

ალიდ, რა გასაკვირია, რომ ბოგალ საარსებო საზრნენავს ზონ-ალ, რომლებთანაც საიანდან ყეეეოვან ბეკანებედ გადაეჯიმეული ეეეებრეთელა მხარე ცხოვრობს, ბრანოიარსკელებთან პირველ ლ ი ბებვედრის დროს გამოიყო ბლეხ-ეა საზრუნავი.

„ეეერ ყველაფრის თავიდათავია, ბაგრამ ბეტს მოვიწვევთ არა იმ-ეეერ, ეგერ ეგერ ამინდის, რამდენ-ეაც იმის მეოხებით, თუ როგორ-ია მიწათმოქმედის ყოფა. იმის ეეეზედვით, თუ როგორ ცხოვრობს, ეეა გზებით დადის იგი. ეე ეეეშმა-ერიტება ახლა ყველასთვის ნათელი ედება ციმბირის მიწა-წყალზე. ეეოელეეე, ამაზე კრასნოიარსკში ეზად ხანმოკლე შერჩერების დროს ამმნარეორეს სკკ-ბაასი დაბ-ბელიანოვის, მსხვილი სასოფ-ეა-სამეურნეო ცენტრის მცხოვ-ებლეებმან.

ღღეს ალარავინ უნდა შეურიგ-ეეს იმას, რომ საკმარისი არ ერის სკოლები, საცხოვრებელი ასახლები, საავადყოფოები, საბა-ეშო სახლები. — ნელა, ძალიან ელა მიიწევს წინ, თქვეს ციმბი-ელებმა, გარდაქმნა სოციალურ ფერეობა.

ვ. ს. გორბაჩოვი: როცა უკანასკნელი თხუთმეტი წლის მანძილზე მხარის განვითარება გავაანალიზე, სწორედ ისის დავუთმე ეეოდეეა, რომ აქ სახელმწიფოს ეეელ ბეგრი დანაბდდა. და არა ერტო სოფლად, როგორც მაგალითად, თქვენს რაიონულ ცენტრში, არამედ იმ ადგილებშიც, სადაც მიმდინარეობს ბუნებრივ სიმდიდრეთა სწრაფი ათვისება. ყველგან ჩამორჩენა სოციალური გადეთარება და ეს შეეწყარებენ-ეეა. გარკვეული ბრალი აქ სამხარეო ორგანოებს მიუძღვიან: ალ, როგორც იტყვიან, არ აუტეეთან გაგზაში, დამნაშავენი არიან ცენტრიც, საგეგმო ორგანოები და ამინისტროებიც. ისინი ჩქარობდ-ენ ინამეკედინნათ სიმძლავრეები, ეეატკაკთ, ანგარიში ჩაეგბ-ენინათ, მაგრამ რა არის ეს სიმ-ლავრეები ეადამიანებდ-ე! ეი თავიარი საკითხი. სწორედ ამიტომ ეამოკაყენეთ ამოკანა 2000 წლ-ალეეეს გადაეწყვეტოთ ბინ ნ ს ეერობლეეა. ახლა დიდი შეღავ-ებები მივეცეთ კოოპერაციეეეს ეშენებლობას, მრავალწლიანი სეეეეეა ინდივიდუალური შენებ-ლობისათვის. ადამიანებიც ხა-ლისთ დაეთანხმნენ ამას.

ციმბირელები ელოდნენ მ. ს. ბორბაჩოვს. ქალაქის ქუჩებში ეა მოეგლნენ სამუშაო დღის ბემდეგ გამოვიდა ათასობით კრასნოიარსკელი. განსაკუთრებით ბეერი ხალხი იყო ცენტრში —რეალეეეეეეის მოედანზე და ითითოეეეეს ამეიდი ჰქონდა, რომ გაეაბრეეოდა გენერალურ მდივანს ყველაზე მნიშვნელოვან რამეზე.

— მე რიგითი მუშა ვარ გარდაქმნისა, — უთხრა საკადესს ეორეესპონდენტებს კრასნოიარსკის ეძმე მანქანათმშენებლობის გაერთიანების ზეინკალმა კ. ბუტკომ. — ჩემი პარტიული სტაჟი 1988 წლის ივნისში, XIX საკავშირო ეარტკონფერენციის წინ დაიწყო. ეა ეწუხებს ახლა მუშაკაცს? ჯერ ეეოდეე მეტად ღრმა უფსკრულია ეეეეეეეა და საკმარ ეეეეეეე

საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოში

მთელი რეზერვები – საქმეში!

გაიფარება საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს პრეზიდიუმის გაფართოებული სხდომა, რომელზეც მოისმენენ საქართველოს სსრ სახელმწიფო საგეგმო კომიტეტის მოხსენება საქართველოს სსრ ეკონომიკური და სოციალური განვითარების მიმდინარე წლის რვა თვის გეგმის შესრულების შედეგებისა და 1988 წლის წარმატებული დამთავრების ღონისძიებათა შესახებ; სსრ კავშირის სახბანკის საქართველოს რესპუბლიკური ბანკის ინფორმაცია საკასო გეგმის შესრულისა და წლიური დავალების შესრულების უზრუნველყოფის ღონისძიებათა შესახებ.

აღინიშნა, რომ, რვა თვეში მიღწეული ძირითადად დადებითი შედეგების მიუხედავად, ზოგიერთი სამინისტრო, უწყება, საკავშირო დაქვემდებარების დარგების საწარმოები და ორგანიზაციები აგვისტოში უარესად მუშაობდნენ, ვიდრე მიმდინარე წლის 7 თვის მანძილზე.

უფრაზულად ეს ეხება მიწოდებათა სახელშეკრულებო ვალდებულებების შესრულებას. მიწოდების გეგმა ჩაშალა 123 გაერთიანებამ და საწარმომ.

თუმცა სახალხო მოხმარების საქონლის წარმოების საგეგმო დავალებანი 128,1 მილიონი მანეთის, ანუ 3,5 პროცენტის გადაჭარბებით შესრულდა, ცნეს, რომ ეფექტიანობა მრავალ ხელმძღვანელს ეს საქმე მეორეხარისხოვად მიაჩნია.

სამრეწველო წარმოების ზრდის ტემპის დაჯადუთია რეალიზაციის მდგომარეობა კვლავ რთულია, ეფექტიანობა მრავალ ხელმძღვანელს ეს საქმე მეორეხარისხოვად მიაჩნია.

სამრეწველო წარმოების ზრდის ტემპის დაჯადუთია რეალიზაციის მდგომარეობა კვლავ რთულია, ეფექტიანობა მრავალ ხელმძღვანელს ეს საქმე მეორეხარისხოვად მიაჩნია.

აღინიშნა, რომ მაღალი მთის რაიონებში თავთავიანი მარცვლეულის აღება ჯიანურდება. თავთავიანების მომკილი ფართობის ხვედრითი წილი რესპუბლიკაში 73 პროცენტს შეადგენს. მარცვლეულის საშუალო მოსავალი შარშანდელზე ნაკლები აღმოჩნდა 15 რაიონში. ჩამორჩენილი რაიონების ხელმძღვანელებმა უნდა გაითვალისწინონ, რომ წელს მარცვლეულის წარმოების გეგმის შესრულების ყველა პირობა და შესაძლებლობაა. მარცვლეულის, ყურძნისა და სხვა კულტურების მოსავალი კარგია და ყოველგვარმა ხარვეზმა და უპასუხისმგებლობამ მუშაობაში შეიძლება გავლენა მოახდინოს გეგმის შესრულებაზე. უბრალოდ ამოცანაა მოსავალი ავიღოთ უდანაკარგოდ.

მიმდინარე წელს მოსავლიდან ციტრუსოვანთა ხილის მოსავალი, ციტრუსოვანთა ხილის ზეციმეტ ოსეთის საოლქო აღმასკომმა, რაიონმასკომებმა ზრომთან კოლეტივებთან ერთად უნდა განაზოგეველონ კონკრეტული ღონისძიებანი, რათა პრაქტიკულად უზრუნველყონ 1988 წლისათვის გათვალისწინებული საგეგმო დავალებათა შესრულება.

საქმის მდგომარეობა კაპიტალურ მშენებლობაში არ სწორდება. ინვარ-აგვიტაციონი მეშობათა შედეგებით სამშენებლო კომპლექსში იგი ჯერ კიდევ დაბალი რჩება.

საქართველოს სსრ მშენებლობის სამინისტროს „საქაგრომშენის“ რესპუბლიკურ გაერთიანებას, სხვა საიჯარო ორგანიზაციებს, რომლებიც ჩაბმული არიან ქალაქ თბილისში ბინების მშენებლობაში, ადგილობრივ საბჭოთა ორგანოებთან ერთად დაევალათ თავი მოუყარონ მთელ მატერიალურ-ტექნიკურ რესურსებსა და მეშვეელს საცხოვრებელი სახლების ასამოქმედებელ მშენებლობაზე და უზრუნველყონ წლიური პროგრამის სრული რეალიზაცია.

საიჯარო სამშენებლო ორგანიზაციებსა და შეძლეთებს ძალზე დიდი მუშაობა ელით, რათა საერთო ძალისხმევით უზრუნველყონ მთლიანად 1988 წლისათვის დამტკიცებული სამშენებლო პროგრამის შესრულება.

აღინიშნა, აგრეთვე, რომ დაჩქარებისა და გარდაქმნის მოთხოვნებზე, საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტისა და რესპუბლიკის მინისტრთა საბჭოს მითითებებზე სათანადო ყურადღებას

ამ ამოცანებზე, ეფექტიანობა ამ ფრაგრებზე საჯაჭრო ორგანიზაციები, ავტონომიური რესპუბლიკების მინისტრთა საბჭოები და სახალხო დეპუტატთა ადგილობრივი საბჭოები, რის გამოც არ უმჯობესდება ეკონომიკა.

საქმის ასეთ მდგომარეობა ძალზე ეჯაჭრობის მაჩვენებლები. მდგომარეობას აუარესებს ისიც, რომ მრეწველობა მთლიანად არ აწოდებს ბაზარს საჭირო საქონელს.

არ შეიმჩნევა საგრძნობი ძვრები აგრეთვე საჯაჭრო მომსახურების გაუმჯობესებასა და მოსახლეობისათვის ფასიანი მომსახურების გაწევის საქმეში.

ეჯაჭრობისა და მოსახლეობისათვის გაწეული ფასიანი მომსახურების განვითარებაში არსებულ ნაკლოვანებათა შედეგად საკასო გეგმის რეალიზაციის მდგომარეობა რესპუბლიკაში კვლავ ფრიად დაძაბულია.

გამოთქმული წინადადებებისა და შენიშვნების, აზრთა გაზიარების გათვალისწინებით რესპუბლიკის მინისტრთა საბჭოს პრეზიდიუმის სხდომაზე მიიღეს შესაბამისი გადაწყვეტილება.

(საქინფორმი).

ოფიციალური განცხადება

ეროვნული

ზრუნვა ინტერნაციონალისტი მეზობლებისათვის

სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭომ მიიღო დადგენილება „იმ პირებისა და მათი ოჯახების მატერიალურ-სოციალურ უზრუნველყოფის ღონისძიებათა შესახებ, რომლებმაც ინტერნაციონალური ვალი მოიხადეს ავღანეთის რესპუბლიკაში“.

სსრ კავშირის მთავრობამ დაავალა მოკავშირე და ავტონომიური რესპუბლიკების მინისტრთა საბჭოებს, სამხარეო, საოლქო, ავტონომიური ოლქებისა და ოკრუგების, ხახალო დეპუტატთა სასაქალაქო საბჭოების (რესპუბლიკური დაქვემდებარების ქალაქებში) აღმასკომებს განიხილონ საკითხი იმის თაობაზე, რომ რესპუბლიკური ან ადგილობრივი მნიშვნელობის პერსონალური პენსიები დაუწესებიდეს სამხედრო მოსამსახურეთაგან, რომლებიც დაინვალიდდნენ ავღანეთის რესპუბლიკაში ინტერნაციონალური ვალის მოხდისას მიღებული ჭრილობების, კონტუზიის, დასახიჩრების ან დაავადების შედეგად მათი დამსახურების გათვალისწინებით, აგრეთვე პერსონალური პენსიები დაენიშნოთ მარჩენალის დაკარგვის შემთხვევაში იმ სამხედრო მოსამსახურეთა ოჯახის წევრებს, ვინც დაიღუპა ან გარდაიცვალა ავღანეთის რესპუბლიკაში ინტერნაციონალური ვალის მოხდისას მიღებული ჭრილობების, კონტუზიის, დასახიჩრების ან დაავადების შედეგად.

უმაღლესი სასწავლებლის სტუდენტებსა და საშუალო სპეციალური სასწავლებლის მოსწავლეებს — ყოფილ სამხედრო მოსამსახურეებს, რომლებიც დაინვალიდდნენ ავღანეთის რესპუბლიკაში ინტერნაციონალური ვალის მოხდის დროს მიღებული ჭრილობების, კონტუზიის, დასახიჩრების ან დაავადების შედეგად, დაენიშნოთ სპეციალური სტიპენდიები თვეში 100 მანეთის ოდენობით, თუ ეს სტუდენტები და მოსწავლეები სრულ სახელმწიფო კმაყოფაზე იმყოფებიან, სტიპენდიები უმაღლეს სასწავლებლებში დაენიშნოთ 40 მანეთის ოდენობით და საშუალო სპეციალურ სასწავლებლებში — 30 მანეთის ოდენობით თვეში. პროფტექნიკური სასწავლებლების მოსწავლეებს აღინიშნოს ყოფილ სამხედრო მოსამსახურეთაგან დაენიშნებათ თვეში 20 მანეთით მეტი სტიპენდია, იმათ კი, ვინც სრულ სახელმწიფო კმაყოფაზე იმყოფება — სტიპენდია 30 მანეთის ოდენობით თვეში.

შრომითი მოწყობის შესაბამის ორგანოებს ეკისრებათ პასუხისმგებლობა იმისათვის, რომ ნამდვილი სამხედრო სამსახურიდან დათხოვნის შემდეგ, სამუშაოზე მოაწყონ პირნი იმ სამხედრო მოსამსახურეთაგან, რომლებიც ინტერნაციონალურ ვალს იხდიდნენ ავღანეთის რესპუბლიკაში.

ყოფილ სამხედრო მოსამსახურეთათვის, ვინც ინტერნაციონალურ ვალს იხდიდა ავღანეთის რესპუბლიკაში, დადგენილია საწარმოო — ეკონომიკური სწავლების დროს მათი შრომის ანაზღაურების შემდეგი წესი:

ახალი პროფესიის დაუფლების დროს (ახალი მუშების მომზადება) ეძლევათ მუშის სტატუსიო განაკვეთის 100 პროცენტი სწავლის მთელი პერიოდის მანძილზე.

გადამზადების, მეორე პროფესიის დაუფლებისა და კვალიფიკაციის ამაღლების დროს სამუშაოს მოწყვეტით სწავლის მთელ პერიოდში უნარჩუნდებათ საშუალო ხელფასი არსებული პროფესიისა და კვალიფიკაციის მიხედვით.

იმ პირებს, ვინც ინტერნაციონალური ვალი მოიხადა ავღანეთის რესპუბლიკაში, როგორც სამხედრო მოსამსახურემ, ენიჭება უფლება მიიღოს უპროცენტო სესხი სახბანკო-სამშენებლო კოოპერატივების საბლების მშენებლობისათვის. შეწყდა ამ მიზნებისათვის წინათ გაცემული სესხზე მათთვის პროცენტების გადახდევინება.

მოკავშირე და ავტონომიური რესპუბლიკების მინისტრთა საბჭოებს, სამინისტროებს, უწყებებს, სახალხო დეპუტატთა ადგილობრივი საბჭოებს აღმასკომებს დაევალათ 1988-1989 წლებში საცხოვრებელი ფართობით უზრუნველყონ ავღანეთის რესპუბლიკაში ინტერნაციონალური ვალის მოხდის დროს დაღუპული ან იმ მიღებული ჭრილობების, კონტუზიის, დასახიჩრების ან დაავადების შედეგად გარდაცვლილი სამხედრო მოსამსახურეების, მუშებისა და მოსამსახურეების ოჯახები, რომლებსაც არა აქვთ ბინა ან სჭირდებათ სახნაო ბინობების გაუმჯობესება.

დადგენილა, რომ ავღანეთის რესპუბლიკაში ინტერნაციონალური ვალის მოხდის დროს დაღუპული ან იქ მიღებული ჭრილობების, კონტუზიის, დასახიჩრებისა ან დაავადების შედეგად გარდაცვლილი სამხედრო მოსამსახურეების დედებს უფლება აქვთ მარჩენალის დაკარგვის გამო მიიღონ პენსია დაღუპული სამხედრო მოსამსახურისათვის, როცა მიაღწევენ 50 წლის ასაკს.

დაღუპულ სამხედრო მოსამსახურეთა ცოლებს, ან სხვა პირებს, ვის კმაყოფაზეც იმყოფებიან ამ სამხედრო მოსამსახურეთა შვილები, ეხმაურებათ უფლება სამუშაო ადგილის მიხედვით მიიღონ დასაქმებული სახლების ან ბინასონატების საგზურები ბავშვებთან ერთად დასვენებისათვის, ან ადინშენული სამხედრო მოსამსახურეთა შვილებისათვის მიიღონ პიონერთა ბანაკების საგზურები.

სსრ კავშირის კულტურის სამინისტროს დაეკალა განიხილოს საკითხი მოსკოვში ინტერნაციონალისტი მეომრების ძეგლის დადგმის შესახებ და ამ საკითხზე შესაბამისი წინადადებანი წარუდგინოს სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს 1989 წლის 1 იანვრამდე.

აღნიშნული დადგენილების მოქმედება გრაკეულდება აგრეთვე ამ მეშობათა სამხედრო სამსახურეებსა და მათს ოჯახებზე, რომლებიც ემსახურებიან საბჭოთა სამხედრო კონტინგენტს ავღანეთის რესპუბლიკაში, მიიღეს ჭრილობები, კონტუზია ან დასახიჩრეზენ, ან დაჯილდოებულნი არიან სსრ კავშირის ორდენებითა და მედლებით მოქმედების უზრუნველყოფაზე მონაწილეობისათვის.

დადგენილება ამოქმედდა 1988 წლის 1 ივლისიდან.

ROGORI ZEMZADEBIT ZAMTRISATVIS?

შემოდგომა გვახსენებს, რომ არა მარტო კალენდრის მიხედვით დამთავრდა ზაფხული, არამედ კარს მოგვადგა სიცივეც.

როგორ ემზადება რესპუბლიკა ზამთრის პირობებში მუშაობისათვის, რა გაკეთდა სახბანკო-კომუნალურ და თბოენერგეტიკულ მეურნეობაში სიმისოსდ, რომ ზამთრისათვის მოვემზადოთ? ამ კითხვებს საქინფორმის კორესპონდენტის თხოვნით უპასუხებს საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილე ვ. ი. ვადაჯკორია.

— **სახალხო** მეურნეობის სოციალური სფეროს ობიექტებ ი ს მტკიცე საქმიანობა მომავალ ზამთრის პეროიდში, როგორც ეწევიანდელი, ისე მომავალი წლის დავალებათა წარმატებული შესრულების უმნიშვნელოვანესი ფაქტორია, — ახლა მიმდინარეობს რესპუბლიკის ქალაქებისა და რაიონების ზამთრისათვის მზადების დათვალიერება. ამ მნიშვნელოვან საქმეში დადებით ძვრებთან ერთად მან მთელი რიგი არსებითი ნაკლოვანებებიც გამოავლინა.

რა გაკეთდა? უწინარეს ყოვლისა, საეკსპლოატაციოდ გადაეცა ახალი ენერგეტიკული სიმძლავრეები, ელექტროგადამცემი ხაზი, რომელიც საქართველოს ენერგოსისტემას უკავშირებს აზერბაიჯანს. მთავრდება ჩრდილოეთ კავკასია-ამიერკავკასიის მაგისტრალური გაზსადენის მშენებლობა, რომელიც დღის წესრიგიდან მოხსნის რესპუბლიკის ცისფერი საბობოთა უზრუნველყოფის ბევრ პრობლემას, რუსთავის მეტალურგიული ქარხნის, საწარმო გაერთიანება „აზოტის“, მარნეულის სამთომამდიდრებელი კომბინატის, მარნეულის, ზესტაფონის, სამტრედიის ნავთობბაზების ნავთობის საცავები ავსებულია საკმარისი რაოდენობის საწვავით.

სათბობის სამსახურმა აზრუნა მაღალი მთის რაიონების მცხოვრებლებისთვისაც. მესტიის, ლენტეხის, ამბროლაურის, ონის და სხვა რაიონებში უკვე შეტანილია ნავთის თითქმის ორი თვის მარაგი და საღუმელე სათბობის 150 დღის მარაგი. მაგრამ მთელი რიგი რაიონები ჩამორჩენიან სახბანკო-კომუნალურ მეურნეობაში, აგრონომრეწველო კომპლექსში, რკინიგზის ტრანსპორტზე მიწისქვეშა სამუშაოების განხორციელებაში, მთელი რიგი სამინისტროების, საწარმოებისა და ორგანიზაციების ხელმძღვანელები, საქალაქო, რაიონული საბჭოების აღმასკომები არ ითვალისწინებენ წინათ დაშვებულ ხარვეზებს, ზამთრისათვის მზადების აფასებენ ზოგადი, საერთოდ, სასოფლო-სამეურნეო პროდუქტებით ქალაქის მომარაგებაში შედარებითი ციფრები ფაქტობრივი მდგომარეობის შესაფასებლად არ გამოდგება. პროდუქტია უნდა იყოს იმდენი, რომდენიც მოთხოვნას დაკმაყოფილებს და თბილაგრომრეწველს ფუნქცია სწორად ამით განისაზღვრება. **წელს თბილისელების მომარაგება უფრო გაუართოვდება.**

წერილში მართებული შენიშვნაა გამოთქმული პროდუქციის ხარისხის გამო. **სამწუხაროდ მომწოდებელი ორგანიზაციები ზზორად არღვევენ არსებულ წესს და პროდუქტს დაუბარისხებელად გზავნიან,** რაც მომმხარებელთა სამართლიან უკმაყოფილებას იწვევს ხელ ეუშვიბს ნეგატიურ მოვლენებს. ცხადია, ასეთი მოვლენების წინაშე ჩვენ ბეი პრინციპულობის გამორჩენ გვმართებს. მომწოდებელი ბრძანების პროვეტი, რომელიც **პროდუქციის ხარისხისთვის განსაკუთრებულ პასუხისმგებლობას დააკისრებს მომწოდებელს, გათვალისწინებულია, როგორც მათი მორალური პასუხისმგებლობა, ისე ეკონომიკური სანქციებიც.** იმედს გამოთვქამთ, რომ ეს ღონისძიება ერთგვარ გარღვევას მოახდენს ჩვენთვის ამ მეტად პრობლემურ საკითხზე.

სწორია, შენიშვნა ავრეთვე № 1 უნივერსალური მაღაზიის საქმიანობის თაობაზე. მისი მომარაგებისადმი ყურადღების შესუსტებამ ერთ დროს ნაქები ობიექტის შუმაობა საგრძნობლად დაეკვეთა. **დღეისათვის მაღაზია მაქსიმალურად მარაგდება საზოგადოებრივ მეურნეობებში არსებული პროდუქციით.**

რაც შეეხება ეკსპერიმენტულ მაღაზიებს, ჩვენ ვერ გავიზიარეთ მოსაზრებანი, თითქოს მათი მიზანი შეფერხებულიყოს ქსელში პროდუქციის შემოსვლა. სრულ სამეურნეო ანგარიშზე გადაყვანილი იყოთ მომუშავე ასეთმა მაღაზიებმა ფუნქციონირება ივნისში დაიწყეს. ფაქტობრივად სრული დატვირთვით ივნისში ამ წესით მუშაობდა სამი მაღაზია, ხოლო ივლისში — რვა. თუ გავითვალისწინებთ, რომ თბილისის „ხლობოსტანგაჭრობის“ ქსელში 165 მაღაზია და პაციოლონია, ცხადია, ასეთი მცირე რაოდენობის ექსპერიმენტული მაღაზიების არსებობა მათზე რაიმე არსებით გავლენას ვერ მოახდენს. ამაზე მეტყველებს ჩვენს მიერ ჩატარებული ანალიზიც. საქმე ის არის, რომ საზოგადოებრივ-მეურნეობებს დღეისათვის მიცემული აქვთ უფლებები საგეგმო პროდუქციის 30 პროცენტი გაყიდონ თავისუფლად — შეთანხმებულ ფასებში. იყენებენ რა ამ უფლებას, ისინი ცდილობენ პირველ რიგში მოძებნონ მათთვის ხელსაყრელი მყიდველი, რასაც აღწევენ პროდუქციის ბაზარში გამოტანით ან კოოპერატორის გაყიდონ თავისუფლად — შეთანხმებულ ფასებში. ასეთი ყიდვის უფლება ჩვენს სისტემაში მხოლოდ ზემოაღნიშნულ მაღაზიებს აქვთ, სადაც პროდუქცი უფრო იყიდა იყიდება, ვიდრე ბაზარში და კოოპერატორის საკუთრ ქსელში.

GUSHIN, DGES, XVAL

ფაქტი ■ მოვლენა ■ კომენტარი

არქიპელაგთა საერთაშორისო კონგრესი

რიგაში შემოვლენახთ შთამომავლებს საარქივო ფონდებში თავმოყრილი მიკროფილმები, სამეცნიერო-პოპულარული ფილმები, ოტტაური დისკოები, ხმის ჩანაწერები და წარსულის სხვა დოკუმენტური წყაროები? ეს აქტუალური პრობლემა განიხილეს პარიზში გამართული არქივების შუმაკთა XI საერთაშორისო კონგრესზე. მის მუშაობაში მონაწილეობდნენ 110 ქვეყნის წარმომადგენლები.

საბჭოთა დელეგაციის შემადგენლობაში იყო საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოსთან არსებული მთავარი საარქივო სამმართველოს უფროსი ა. მანელაშვილიც. მან გააკეთა ინფორმაცია საქართველოში ახალი არქივების შექმნისა და დაკომპლექტების შესახებ, ავრეთვე საზგრძნობელ ოსეთის საოლქო აღმასკომმა, რაიონმასკომებმა ზრომთის კოლექტივებთან ერთად უნდა განაზოგეველონ კონკრეტული ღონისძიებანი, რათა პრაქტიკულად უზრუნველყონ 1988 წლისათვის გათვალისწინებული საგეგმო დავალებათა შესრულება.

საქმის მდგომარეობა კაპიტალურ მშენებლობაში არ სწორდება. ინვარ-აგვიტაციონი მეშობათა შედეგებით სამშენებლო კომპლექსში იგი ჯერ კიდევ დაბალი რჩება.

საქართველოს სსრ მშენებლობის სამინისტროს „საქაგრომშენის“ რესპუბლიკურ გაერთიანებას, სხვა საიჯარო ორგანიზაციებს, ცეკვაზრის, აგრეთვე ცალკეულ მოქალაქეებს აკრძალული აქვთ საზოგადოებრივ და პირად მეურნეობებში წარმოებული ციტრუსების რეალიზაცია როგორც რესპუბლიკაში, ისე მის ფარგლებს გარეთაც. ამასთან დაკავშირებით შესაბამისი საბჭოთა, სამეურნეო და ადმინისტრაციული ორგანოების ხელმძღვანელებს დაევალათ მეურნეობრივობის ყველა ღონეზე გაგაკეთონ კონტროლი რესპუბლიკის ფარგლებს გარეთ ციტრუსების გატანისადმი.

სახელმწიფოს მიეყოდა ხორცი ცხრა თვის გეგმის 80 პროცენტის მოცულობით.

თუმცა რესპუბლიკაში ლიკვიდირებულია ჩამორჩენა საკვებწარმოებაში, მაგრამ სახაგრომრეწველა, ავტონომიური . რესპუბლიკების მინისტრთა საბჭოებმა, სამხრეთ ოსეთის საოლქო აღმასკომმა, რაიონმასკომებმა ზრომთის კოლექტივებთან ერთად უნდა განაზოგეველონ კონკრეტული ღონისძიებანი, რათა პრაქტიკულად უზრუნველყონ 1988 წლისათვის გათვალისწინებული საგეგმო დავალებათა შესრულება.

საქმის მდგომარეობა ფრინველის ფაბრიკებში, ინკუბატორებში, ფაბრიკებში, ინკუბატორებში, ფაბრიკებში, ინკუბატორებში,

ᲕᲔᲠᲪᲮᲚᲘᲐᲜᲘ საუკუნის დასაწყისს თბილისში ფართოდ იყო ცნობილი ბოგარი სხელოსნოები სასწავლებელი. აქ ერთმანეთს ხვდებოდნენ და ეცნობოდნენ ინტელიგენცია და მშრომელთა წრეები. გამოსული ახალგაზრდობა.

მასწავლებელთა საუკეთესო ნაწილი — პროგრესულად განწყობილი ინტელიგენცია დიდ დახმარებას უწევდა ამ ახალგაზრდების განათლებისა და სწავლა-განათლების საქმეს.

სასწავლებლებში სახელოსნო-სასწავლებელთან იმ ხანებში თავისი საქმიანობით მეგიდროდ იყო დაკავებული მხატვარი მოსე თოიძე. ეგი ამჟამად თანაუგრძნობდა მუშათა მოძრაობას. ბავშვობიდანვე მეშვთა შორის აღზრდილმა თავისი ნიჭი და ენერგია იმთავითვე ხალხის სამსახურში ჩააყენა.

ახალგაზრდა მოსე თოიძე იყო ამ სახელოსნო-სასწავლებლის ფაქრული ხელნაწერი ჟურნალის „ანარქისა“ და „ბიესების“ პირველი მხატვარი. ეს იყო მისი დამოუკიდებელი შემოქმედებითი მუშაობის დასაწყისი, რომელსაც მხცოვანი მხატვარი შემდგომში სასოგბთა და სიყვარულით იგონებდა და თურქე.

ეგი არა მარტო მხატვრულად აფორმებდა სახელოსნო-სასწავლებლის ინალეგალურ ხელნაწერ ჟურნალს, მასში საკუთარ ლექსსაც ათავსებდა. ჟურნალ „ანარქის“ ყველაზე თოიძეს დაუხატავს დაზგასთან მდგომი მუშა, ხოლო ქვეშ მისივე ლექსია წარწერილი:

„ᲛᲣᲨᲘᲡ ᲒᲣᲚᲘ, ᲒᲘᲠᲘᲐᲜᲘᲡᲗᲕᲘᲡ, ᲧᲠᲘ ᲗᲘᲠᲘᲡ ᲓᲐᲠᲩᲘᲡ, ᲠᲝᲛ ᲛᲘᲒᲘᲠᲘᲡ ᲛᲘᲜᲐᲗᲘᲡ ᲓᲐᲒᲠᲔᲜᲐᲡ“.

სასწავლებელში ფართულად დიდი საგანმანათლებლო მუშაობაც იყო გაშლილი — მოსწავლეები იმხანად საქართველოში ფართულად გავრცელებულ წრეების მუშაობაში მონაწილეობდნენ. მათ თითქმის ყველა გარეუბანში ნახავდით: ქუთაისი, ჩეღუტეთში, ავლაბარში... წარმოდგენებსაც მართავდნენ, მ. თოიძე ამ სპექტაკლებში მსახიობობასთან ერთად ქალების როლს ასრულებდა, ძირითადად დეკორატიულ მხატვრულ გაფორმებაზე მუშაობდა.

მ. თოიძე ისე ოსტატურად უთავსებდა ერთმანეთს ფარულ და ლეგალურ მუშაობას, რომ ადმინისტრაციას ეუბნე ვერ მიეჭირდა მასზე, ჰპრიკეთ, კარგად ხედავდნენ მის ნიჭს, შრომისმოყვარეობას, ამიტომ სასწავლებლის დამთავრების შემდეგ (1887) იგი იქვე დატოვეს ზეინკალ მასწავლებლად.

იმ დროს საქართველოში საქმეთა გავრცელებულმა ხალხსენიერმა მიმართულებამ სახელოსნო სასწავლებელშიც მოეკიდა ფეხი. ამ სასწავლებლის მოწაფეებთან ახლოს იდგნენ და ახალგაზრდობისაგან ეფიერ ზეგავლენას ახდენდნენ შინ და გოლა ჩიტაძეები, ანტონ ფურცელაძე და სხვ.

მოსაგალი მხატვრის მსოფლმხედველობის ჩამოყალიბებაზე დიდი გავლენა მოუხდენია სწორედ ცნობილ რევოლუციონერებს შინ და გოლა ჩიტაძეებს, რომლებიც ამავე სახლში ცხოვრობდნენ, რომელნიც ალიზარდა მოსე თოიძე. ისათვის თავს იყრიდნენ ეგნატე ნინოშვილი, ბიბა ცხაკაია, ლადარიაშვილი, ილია ალილაძე და სხვები, აგრეთვე რევოლუციური მოღვაწეობისათვის რუსეთიდან დევნილი ადამიანები.

იმ დროს, როდესაც მომავალ მხატვარს სახელოსნო სასწავლებელი წარჩინებით დაუთავრებია, თბილისში მ. გორკის, გ. ჩიტაძის, ა. ქორაშვილის და პ. ლეკავას ხელძღვანელობით დაარსებული ე. წ. „კრასნოგორსკის კომუნა“, რომელიც მეზნად ისახავდა ღარის ელეხობასთან კავშირსა და მისთვის სამსახურის გაწევას.

აქ გაუვლია მოსე თოიძეს მაქსიმ გორკიც. სწორედ ძმებს ჩიტაძეებს და გორკის შთაუგონებიათ პეტერბურგის აკადემიაში სასწავლელად გამგზავრების იდეა.

რევოლუციური ახალგაზრდების ამ წრეს, გარდა ამისა, რომ საერთოდ დიდი გავლენა მოუხდენია მოსე თოიძის მსოფლმხედველობის ჩამოყალიბებაზე, სინათლე შეუტანია ხელოვნების შესახებ მის მანამდე ბუნდოვან წარმოდგენებშიც: „ერთხელ, როდესაც მაქსიმ გორკი ჩვის ფერენი ნახატებს ათვალიერებდა — მოგვითხრობდა ეს ამბავი ბიოგრაფიული ნარკვევი, — ეს ამბავი ეხებოდა ერთ-ერთი ნახატით და გამოკითხა დამიწყო. მე გამბარა იმ შთაბეჭდილებამ, რაც მას ჩემი სურათიდ მიეღო და ტრამბალით ეთქვი, რომ ნახატი სულ თხუთმეტიოდე წუთში მქონდა შესრულებული. მაქსიმ გორკის სიტყვაზე უკმაყოფილების გრძნობა გამოიხატა, მომბრუნდა და მითხრა:

«Напрасно! Почему не работал в продолжении двух недель?! Ведь выдержка знак настоящего дарования?!».

ამ სიტყვებმა ჩემზე უდიდესი შთაბეჭდილება მოახდინეს, — განაგრძობს მხატვარი, — და იმ დიდიდან ბევრ რამეზე შემეცადა შეხედულება. თუ მანამდე ჩემ ტოლ მხატვარ ამხანაგებთან იოლად და სწრაფად ხატვებზე ეპარაკი სიამაყით შემეძლო, ამ მომენტიდან ამისი მოცხეენოდა კიდეც“ (ო. ფირალიშვილი, „მოსე თოიძე“).

ბოლოს პეშკოვს ერთხელ კიდევ უთქვამს, რომ ბევრი შრომა იყო სპეირი და უსათუოდ უნდა გამგზავრებულიყო პეტერბურგში დიდ მხატვართან ილია რეპინთან სასწავლებლად. ამ დროდან ეს იდეა თურმე ალარ აძლევდა მოსეგენებს მოსე თოიძეს და სწავლის გაგრძელების სურვილი თანდათან უძლიერდებოდა.

ამ პერიოდში (1887-1896) მოსე თოიძეს არა ერთი მნიშვნელოვანი ნაწარმოები შეუქმნია. მაგალითად, ქართველ მწერალთა პორტრეტების ბეჭდი სერია, რომელიც ლითოგრაფიული წესით დაბეჭდილი სწრაფად ვრცელდებოდა მოსახლეობის ფართო ფენებში. ეს ყოფილი ქართველი მწერლების პოპულარიზაციისათვის იმ დროისათვის შეტად მნიშვნელოვანი ნაბიჯი. ამავე პერიოდს ეხება მ. თოიძის ადრინდელი მოღვაწეობა ჟურნალ-გაზეთებში. განსაკუთრებით აღსანიშნავია თოიძის ამგვარ ბეჭდვითი „ალვანი“ მხატვრული გაფორმების საქმეში. თოიძე ყოფილა ამ გაზეთის პირველი მხატვარ-გამფორმებელი და რუსეთში გამგზავრებამდე — 1896 წლამდე — „ალვანი“ თითქმის განუწყვეტლივ თანამშრომლობდა, ბეჭდავდა პორტრეტებს, კომპოზიციურ ნახატებს.

1896 წელს გაზაფხულზე სწავლამოწყურებული ახალგაზრდა პეტერბურგში გამგზავრებულა. ღარიბ ოჯახის შვილს სად შეეძლო უცხო ქალაქში თავის რჩენა, მაგრამ საქმის სიყვარულმა და საკუთარი ქვეყნის წინაშე ვალის მოხდის შეგნებამ ჯაბუკს ძალა შემატა. წლების მანძილზე ნანატრი სანუკვარი ოცნება 25 წლის ჯაბუკს სინამდვილედ ექცა. იგი გულმოდგინედ შედგომია მისაღები მოსე თოიძის მოწმობისა და გამოცდებისათვის მზადებას, მაგრამ დარჩენილი მცირე დრო ამისათვის საშუალებას არ აძლევდა. თოიძეს კარგად ესმოდა, რომ აკადემიაში გამოცდების ჩაბარებისათვის საჭირო იყო მხატვრული ტალანტი. გაზეთი აქტიურად აცნობდა მკითხველებს ბრძოლის გმირებსა და მათს გამოცდილებას. მეთაურთა, კომისართა და წოდებარმიელთა გმირობის მაგალითები ნიადაგ უნერგავდა მეომრებს მისწრაფებას მხედრული თავდადებისა და თავგანწირვისადმი, როდესაც ამას რევოლუციის დაცვის ინტერესები მოითხოვდა.

მე-11 არმიის ჯარებში უდიდესი მუშაობა გასწია „კრასნი ეოინმა“ ზაფრაბიჯანის, სომხეთისა და საქართველოს თხოვნით ამიერკავკასიაში განხორციელებული გამოთავისუფლებელი ლაშქრობის დროს. იგი იყო უწინარეს ყოველისა ხალხთა მეგობრობის, პროლეტარული ინტერნაციონალიზმის მეხოტბე. გაზეთის ფურცლებიდან გაისმოდა ბოლშევიკური სიმართლე, რომელიც მოწმობდა, რომ საბჭოთა ხელისუფლება უდიდესი პატივისცემით ეკიდება ამიერკავკასიის ხალხთა თავისუფლებას, სუვერენულ უფლებებს, ეროვნულ თავისებურებებსა და წესჩვეულებებს.

გაზეთის ისტორიაში ნათელი კვალი დატოვა ჩაპაევის დივიზიის ყოფილმა კომისარმა, მწერალმა დიმიტრი ფურმანოვმა. გაზეთის რედაქტორობის დროს იგი ისწრაფვოდა გაეფართოებინა გასაუქმებელი თემებისა და საკითხების დიაპაზონი. თავადაც ბევრჯერ გამოსულა სხვადასხვა ჯანრში. ფურმანოვის მასალები გამსჭვალული იყო ლენინური პარტიულობის სულისკვეთებით, უნერგავდა მებრძოლებს მაღალ მორალურ და მხედრულ თვისებებს.

გაზეთის ისტორიაში, რომელსაც 1939 წლიდან „ბოეე რეკა“ ეწოდა, ბრწყინვალე ფურცლად შეედო რედაქციის მუშაობა დიდი სამამული ომის წლებში და, უწინარეს ყოვლისა, კავკასიისათვის ბრძოლის პერიოდში.

მიუხედავად იმისა, რომ რეპრესიების წლებში რედაქციას გამოაკლდა მთელი რიგი კვალიფიციური მუშაკები, მათ შორის რედაქტორი, მან შეძლო კარგად მომზადებულიყო საბრძოლო ვითარებაში მუშაობისათვის. ომისწინა თვეებში გაზეთების ფურცლებზე ფართოდ აშუქებდნენ იმ ჯარების საბრძოლო გამიცდილებას, რომლებიც მონაწილეობდნენ ჰასანის ტბასთან, მთგოლეთის ტრამალებში და კარელიის ყელზე მობმდარ ბრძოლებში.

როდესაც სამბარი მოქმედება კავკასიაში დაიწყო, „ბოეე რეკა“-ის ჟურნალისტები გამუდმებით იყვნენ წინა ხაზზე.

1942-43 წლებში გაზეთში მუშაობდა მწერალთა კავშირის 20-მდე წევრი, მათ შორის ი. ანდრონიკოვი, ვ. ზაკრეტკინი, ს. ბაბაევსკი, ე. ფეიგინი, ი. ნონეშვილი, გ. ბორიანი, ვ. დარასელი და სხვები.

სამშობლომ დაუფასა შრომა ჟურნალისტებს. 1943 წლის 10 სექტემბერს გაზეთ „წითელი ვარსკვლავის“ ორდენით დაჯილდოდა.

ომისშემდგომ წლებში გაზეთი, რომელსაც „ლენინსკოე ზნამია“ ეწოდა, აქტიურად აზოგადებდა საბრძოლო მოქმედების გამოცდილებას და აშუქებდა, როგორ ინერგება იგი ოლქის პირადი შემადგენლობის წვრთნის პრაქტიკაში, უწინარეს ყოვლისა, მთის პირობებში.

მან დიდი ინიციატივა გამოიჩინა მკითხველთათვის იმის გასაცნობად, თუ როგორ ხორციელდებოდა ოლქში რევოლუცია საბჭოდრო საქმეში, როგორ ითვისებდნენ სარაკეტო იარაღს, სხვა ახალ საბრძოლო ტექნიკას.

ამჟამად გაზეთს კიდევ უფრო პასუხსაგები ამოცანები აკისრია. ეს ამოცანები გამომდინარეობს პარტიის მოთხოვნებიდან გარდაქმნის პერიოდში მასობრივი ინფორმაციის საშუალებებისადმი, მოთხოვნებიდან, რომლებიც ჩამოყალიბებულია XXVII ყრილობის, XIX საკავშირო პარტკონფერენციის, ცენტრალური კომიტეტის პლენუმების გადაწყვეტილებებში.

გაზეთი აქტიურად იბრძვის იმისათვის, რომ დანერგოს პრაქტიკაში პარტიულ-პოლიტიკური მუშაობის, პარტიულ და კომკავშირულ ორგანიზაციათა, კულტურულ-საგანმანათლებლო დაწესებულებათა საქმიანობის ნოვატორული მიდგომები.

როგორც ოლქში ფართო საჯაროობის ორგანო, „ლენინსკოე ზნამია“ გახდა ჯარების ცხოვრების ყველა სფეროში არსებულ ნაკლოვანებათა წინააღმდეგ კიდევ უფრო აქტიური მებრძოლი. პოლიტიკურ საუბრებს, ჯარისკაცურ პუბლიცისტიკას, დაუსწრებელი ეფსკურსიების, ინტერნაციონალური მეგობრობის კლუბის მასალებს „წყარო“, „მხარე, რომელშიც მსახურობ“ საბჭოთა ცხოვრების წესის შესახებ, ავსებს კორესპონდენციები და სტატიები, რომლებიც ეხება პირადი შემადგენლობის პატრიოტული და ინტერნაციონალური აღზრდის გამოცდილებას, მრავალეროვანი ჯარის კოლექტივების ერთიანობის განმტკიცებას, არასაწესებდბო ურთიერთობათა აღმოფხვრას.

საოლქო გაზეთის მუშაკები დგანან ჯარებში მიმდინარე გარდაქმნის უმნიშვნელოვანეს უბანზე. იმისათვის, რომ მუდამ იყვნენ დასახული ამოცანების მოწოდების სიმაღლეზე, გაამართლონ პარტიის ნდობა, „ლენინსკოე ზნამის“ ჟურნალისტები სრულყოფენ თავიანთ იდეურ წრთობას, მხედრულ და პროფესიულ მოწოფულობას, მკაცრად ეკიდებიან თავიანთი შრომის შეფასებას.

(ᲡᲐᲥᲘᲠᲝᲠᲛᲘ).

ᲣᲙᲣᲠᲗᲮᲘᲗᲘᲗ
ᲡᲐᲙᲘᲗᲮᲘ ᲘᲣᲬᲧᲔᲑᲐ
13 ᲡᲔᲥᲢᲔᲛᲑᲔᲠᲘ

ᲢᲔᲚᲔᲢᲐᲘᲠᲘᲡ ᲮᲐᲖᲖᲔᲑᲘ:

ᲕᲔᲜᲔᲪᲘᲐ

ᲐᲮ ᲛᲣᲨᲐᲝᲑᲐ_ᲓᲐᲘᲬᲧᲝ ᲮᲐᲑᲭᲝᲗᲐ ᲙᲐᲖᲘᲠᲐ-ᲐᲛᲔᲠᲘᲙᲘᲡ ᲡᲐᲪᲘᲐᲚᲣᲠᲘ ᲙᲝᲜᲤᲚᲘᲥᲢᲘᲡ ᲙᲝᲛᲘᲡᲘᲝᲜᲘᲡ ᲛᲝᲠᲘᲡ ᲨᲔᲜᲘᲜᲐᲚᲘᲡ ᲬᲘᲜᲐᲐᲛᲓᲔᲒᲘ. ეს კომისია საშუალო და ნაკლები სიშორის რაკეტების ლიკვიდაციის შესახებ სსრ კავშირისა და ამერიკის შეერთებული შტატების ხელშეკრულების შესაბამისად დაარსდა.

ᲛᲐᲜᲐᲒᲣᲐ

ᲜᲘᲙᲐᲠᲐᲒᲣᲐᲘᲡ ვიცე-პრეზიდენტმა სერხიო რამირესმა დაადასტურა მთავრობის გაწბრასა, განაცხადა მოლაპარაკება კონტრასების ლიდერებთან ცეცხლის სამოქმო შეწყვეტის შესახებ შეთანხმების მიღწევისა და ქვეყანაში დემოკრატიზაციის გაღრმავების მიზნით.

ᲢᲝᲙᲘᲝ

ᲘᲐ�პᲝᲜᲘᲘᲡ მთავრობა 16 სექტემბერს გაიუქმებს სანქციებს კორეის სახალხო-დემოკრატიული რესპუბლიკის მიმართ, განაცხადა მინისტრთა უახლესის გენერალურმა მდივანმა კეიძო ობუტამ. ორ ქვეყანას შორის კონტაქტების შემზღუდავი სანქციების გაუქმება განაპირობა კორეის ნახევარკუნძულზე დაძაბულობის შენელების ტენდენციამ.

ᲠᲐᲜᲓᲣᲜᲘ

ᲞᲐᲠᲚᲘᲐᲛᲔᲜᲢᲘᲡ სამმა თვალსაჩინო ლიდერმა — აუნ სან სუ ჩიმ, ტინ უმ და აუნგ ჯიმ წერილი გაუგზავნეს ბირმის პრეზიდენტს მაუნგ მაუნგს, რომელშიც ხალხმწოფიოს მეთაურს მოუწოდეს დაუკავშირებლივ დათანხმდეს ხალხის მიერ დასახელებულ პირთაგან დროებითი გარდამავალი მთავრობის შექმნას.

ᲕᲐᲨᲘᲜᲒᲢᲝᲜᲘ

„ᲠᲔᲚᲔᲜᲖᲐᲠᲘᲡ“ კატასტროფის შემდეგ მრავალჯერადი გამოყენების კოსმოსური ხომალდის პირველი გაშვება, ალბათ, სექტემბრის უკანასკნელ კვირას მოხდება. ეს განაცხადა აერონავტიკისა და კოსმოსური სივრცის კვლევის ეროვნული სამმართველოს დირექტორის მოადგილემ კოსმოსური ფრენის დარგში რიჩარდ ტრულემ.

ᲐᲮᲚᲝ ᲐᲦᲛᲝᲡᲐᲕᲚᲔᲗᲘ:

ᲘᲡᲠᲐᲔᲚᲘ ᲐᲫᲚᲘᲔᲠᲔᲑᲡ ᲠᲔᲞᲠᲔᲡᲘᲔᲑᲡ

ᲙᲐᲘᲠᲝ. ისრაელის ჯარები აძლიერებენ რეპრესიებს ოკუპირებული არაბული ტერიტორიის მშვიდობიანი მოსახლეობის წინააღმდეგ. სულ ცოტა 11 პალესტინელი დახოცეს და დაჭრეს ხოცვა-ყლეტების დროს, რომელიც დამაყრორობლებმა - მოაწყეს მდინარე იორდანის დასავლეთ ნაპირზე მდებარე მთელ რიგ ქალაქებსა და ლტოლვილთა ბანაკებში. მენის საგგენტოს ცნობით, სოფელ ნუბაში შეჭრილმა ინტერვენტებმა გაუფრთხილებლად დაუშინეს აკტომატის ცეცხლი გამვლელებს. თურქარაში ისრაელები სასტიკად გაუსწორდნენ პალესტინელი ახალგაზრდების ჯგუფს.

კვლავინდებურად ბლოკადაშია მოკეცული ქალაქი ალეპო. მის მოსახლეობას აკრძალული აქვს ქუჩაში სპეციალური სმენების გარეშე გამოჩენა. საცხოვრებელ უბნებში გრძელდება მასობრივი ჩხრეკა-დაპატიმრება. მიღებული ცნობების თანახმად, ფეტუსალებულთა შორის ბევრია ინტელიგენციის წარმომადგენელი, მათ შორის ადგილობრივი არაბული გაზეთების ჟურნალისტი.

ეცეცხლითა და ცრემლსაღენი გაზით შეხვდნენ ოკუპანტები ღაზის სექტორში მოწყობილ პალესტინელთა მასობრივ მანიფესტაციებს. აქ მოკლეს და დაჭრეს 8

● ᲐᲜᲗ

ᲞᲔᲜᲢᲐᲒᲝᲜᲘ ᲐᲚᲘᲐᲠᲔᲑᲡ

ᲕᲐᲨᲘᲜᲒᲢᲝᲜᲘ. როგორც ოფიციალურად აღიარა პენტაგონმა, ამერიკის შეერთებული შტატები შეუდგა „შემდწეევი“ ქიმიკნებიანი ახალი სახეების ბირთვული რაკეტების შემუშავებას. სპეციალურად მიწისაქ�ობიექტების მოსპობისათვის ასეთი ქიმიკნების შექმნის „შესაძლებლობის შესასწავლად კვლევითის მუშაობას რამდენიმე წელს აწარმოებდა ამერიკის შეერთებული შტატების ენერგეტიკის სამინისტრო, რომელიც ასეულს ბირთვულ ბომბებისა და კოსმოსური ფრენის დარგში რიჩარდ ტრულმ.

ᲘᲠᲐᲜ-ᲘᲠᲐᲥᲘ:

ᲛᲮᲐᲠᲔᲗᲐ ᲣᲠᲗᲘᲔᲠᲗᲑᲠᲐᲚᲓᲔᲑᲐᲜᲘ

ᲑᲐᲓᲓᲐᲓ. ერაყის დედაქალაქის 250 ათასზე მეტი მეგობრები მონაწილეობდა კვირას ხალოტა-ᲑᲐᲗᲘ დემონსტრაციაში შეერთებულ შტატებში განადგურებული ანერაიუული კომპანიის და ამერიკის სენატის მიერ ერაყის საწინააღმდეგო ეკონომიკური სანქციების მოწონების წინააღმდეგ. ამ სანქციების საბაბი გახდა ერაყის დადანაშაულება ამაში, რომ თითქოსდა მის ჯარებს ქიმიური იარაღი ეხმაროთ ქვეყნის ჩრდილოეთში ქურთი აჯანყებულების საწინააღმდეგო ოპერაციების დროს. ირნას საგენტოს ცნობით, ანალოგიური მანიფესტაციები მოეწყო ქვეყნის ბევრ სხვა ქალაქში. ირანი იურისტების ჯგუფთან შეხვედრაზე გამოსულმა ქვეყნის პრეზიდენტმა ს. ჰუსეინმა განაცხადა, რომ ეაშინგტონის მიერ გაჩიღებული კამპანია მონიტორებს ემყარება, იგი მიზნად ისახავს ერაყის დაშინებას და მსოფლიო საზოგადოებრივი აზრის ყურადღების ჩამოშორებას ისრაელის მიერ ოკუპირებულ არაბულ ტერიტორიებზე პალესტინელი ხალხის პრობლემებისგან. ერაყის ლიდერმა შემდეგ განაცხადა, რომ ოპერაციები ქურთისტანში აჯანყებულთა წინააღმდეგ ორად ორ დღეს გრძელდებოდა და ნამდვილი ბრძოლები კი არც მომხდარა: არმიის პატარ-პატარა რაზმები ხეობებს ჩხრეკდნენ ირანის ჯარების წასვლის შემდეგ.

ამავე დროს ერაყმა განგლილ დღე-ღამეში გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის სამხედრო მეთვალყურეებს გააცნო ირანის მხარის მიერ ცეცხლის შეწყვეტის შეთანხმების დარღვევების ახალი ფაქტები.

ᲜᲘᲙᲝᲖᲘᲐ. ირნას საგენტოს მტკიცებით ვაერთიანებული ერების ორგანიზაციის გენერალურმა მდივანმა პერეს დე კუელიარმა კვირას წამოაყენა წინადადება, რომ ირან-ერაყის საზავო მოლაპარაკება მოეწყოს ნიუ-იორკში, იქ, სადაც ვაერთიანებული ერების შტაბ-ბინა მდებარეობს, მაგრამ ერაყის მხარე არ დათანხმდა ამ წინადადებას.

ვაერთიანებული ერების ორგანიზაციაში ირანის მუფთიი წარმომადგენელი მ. დ. მამალათი კვირას თეირანში შეხვდა ირანის ისლამური რესპუბლიკის პრეზიდენტს ს. ა. ჰამენეის და ვაიცნო მას ირან-ერაყის მოლაპარაკების მიმდინარეობა, იტყობინება ირნა. ჰამენეის განუცხადებია, ვაერთიანებული ერების ორგანიზაციის გენერალური მდივნის მეცადინეობა უშიშროების საბჭოს 598 რეზოლუციის შესაბამისად „ქვეყნის მოლაპარაკების ეთიადერთი ლოგიკური საფუძველია“.

საგგენტოს მიერ გავრცელებულ ცნობაში აღნიშნულია, რომ ერაყმა კიდევ დაარღვია შეთანხმება ცეცხლის შეწყვეტის შესახებ.

ᲡᲣᲓᲐᲜᲘ:

ᲪᲠᲐᲒᲔᲓᲘᲐ ᲒᲠᲫᲔᲚᲓᲔᲑᲐ

ᲐᲘ უკვე სამი წელია გრძელდება ქლიერი გვალვა და „ატაბრიფეული წყალდადობა, რომელიც გამოიწვია კოლისპრეოლმა წვიმებმა. მათ უამრავი მსხვერპლი მოჰყვა სუდანის მეტ წილ რაიონებში. საფრანგეთის საქვეელმოქმედო ორგანიზაციის „ექიმები, რომლებიც არ ცნობენ საზღვრებს“ გამოკვლევის მონაცემებით, რომლის წარმომადგენლები მუშაობენ ქვეყნის სამხრეთში ელ-მეირაშისა და ელ-შუალადის ბანაკებში, „ამოკალფოს“ ზარები უკვე რეკავს“, და ყოველკვირეულად დატირის ასობით სუდანელ. მაგრამ ისინიც კი, ვინც გადარჩა, კრიზისულ მდგომარეობაში არიან და ცოტადაი თუ გამოირჩევიან „მობეტონილ ჩონჩხებისაგან“.

ამ ბოლო ხუთი კვირის მანძილზე ელ-შუალადის ბანაკის შორიახლოს მდებარე ქალაქ ავალში შემშილით მოკვდა 8000 კაცი. სულ კი სუდანის სამხრეთში მიმდინარე წლის მანძილზე გვალვის მსხვეპლი გახდა 50 ათასი კაცი. მდგომარეობას აფრთხილებს უკიდურესი პოლიტიკური არასტაბილურობა ქვეყანაში, რომელიც გამოიწვია სუდანის სამხრეთში ხუთი წლის სამოქალაქო ომმა და სხვადასხვა პოლიტიკური დაჯგუფებების შეტაკებებმა, აგრეთვე სუდანის ეკონომიკის უფრესად საგანლაო მდგომარეობამ, რომელიც სრული ნგრევის მდგომარეობაშია.

საერთაშორისო დახმარებას, კერძოდ, მარცვლეულის მიწოდებებს, ყოფენ სუდანელ ფერმერებს შორის, რომლებმაც უნდა შეასრულონ ულობელი მზით გადამწყარი მიწის აღორძინების სტრატეგიული ამოცანა, აგრეთვე ასიათასობით ლტოლვილ შორის, რომლებიც ცეხტრალურ ქალაქებში გაემართნენ გვალვით ყველაზე დაზარალებული რაიონებიდან. მაგრამ ლტოლვილთათვის, რომელთა რიცხვი დღენიადაგ იზრდება, ამბობს ერთ-ერთი ფრანგი მედეკოსი, ბანაკებში არსებული სურსათისა და პირველი საჭიროების საგნების მარაგი აშკარად საკმარისი არ არის. მთავრობის ორგანიზაციები მთ დიდი შეფერხებებითა და არასაკმარისი რაოდენობით გვაწვდიან. მაგალითად, მატარებელი, რომელშიც იყო მარცვლეულითა და სურსათით სავსე 1800 ტონარა, რამდენიმე კვირის იდგა და ელოდა უბედურების რაიონში ჩასასვლელად სუდანის ხელისუფალთა ნებართვას. ამასთანავე, როგორც გეუბეთი „სუდან ტაიმსი“ აღნიშნავს, „ერთი მატარებელი“ თვეში ძალზე ცოტაა“.

რაგორ შეძლებს ასეთ უაღრესად ძნელ სიტუაციაში სუდანის მთავრობა გადაწყვეტოს უმნიშვნელოვანესი პრობლემა — სტაბილური გახდოს ვითარება ქვეყანაში და დაიპყროს ხალხი — ამას მომავალი გვიჩვენებს...

• • •

ᲜᲘᲫᲘᲠᲘᲐ. ამ ქალაქ 9 თვის ვაიბეგალი 4 კილოგრამზე ოდნავ ᲛᲔᲢᲘ იწონის. ეკმაღები ᲧᲕᲔᲚᲐ ᲓᲠᲝᲡ ᲛᲘᲜᲐᲗᲘᲡ ᲛᲘᲡ ᲒᲐᲛᲝᲩᲜᲘᲓᲔᲑᲐᲡ.

ᲐᲐ-ᲡᲐᲯᲐᲠᲝᲡᲘᲡ ᲤᲝᲢᲝ.

За нашу Советскую Родину!
ЛЕНИНСКОЕ ЗНАМЯ
ГАЗЕТА ВЫХОДИТ С 8 СЕНТЯБРЯ 1919 ГОДА

ᲒᲐᲖᲔᲗ „ᲚᲔᲜᲘᲜᲘᲡᲙᲝᲔ ᲖᲜᲐᲛᲘᲐᲡ“ ᲠᲔᲓᲐᲥᲪᲘᲐᲡ

ᲒᲐᲖᲔᲗᲘ „ᲙᲝᲛᲣᲜᲘᲡტᲘ“ სარედაქციო კოლეგიები, მუშაოფლორთა კორესპუნდ და მკითხველთა არმია მხურვალედ მოგესალმებათ ოქვენ — ამერიკაკავკასიის სამხედრო ოლქის ჯარების — ᲛᲔᲒᲝᲠᲔᲑᲘᲡ ᲓᲦᲔᲔᲑᲘᲡ ᲬᲚᲘᲡ ᲞᲘᲠᲕᲔᲚᲘ ᲞᲠᲝᲚᲔᲢᲐᲠᲘᲣᲚᲘ ᲞᲠᲝᲒᲠᲔᲡᲘᲣᲚᲘ ᲞᲠᲔᲡᲘᲓᲘᲣᲛᲘᲡ ᲛᲘᲛᲐᲠᲗᲕᲘᲗ.

ᲩᲕᲔᲜᲘ ᲪᲘᲪᲮᲚᲘᲐᲜᲘ ᲒᲖᲔᲑᲘᲗ ᲓᲐᲛᲞᲧᲠᲓᲐ ᲛᲔᲝᲗᲔᲡᲔᲣᲚᲘ ᲬᲚᲘᲡ ᲒᲐᲜᲛᲐᲒᲚᲐᲕᲘ ᲛᲝᲕᲚᲔᲜᲔᲑᲘ. ᲛᲘᲡᲘ ᲛᲘᲖᲜᲘᲗ ᲓᲐᲛᲞᲧᲠᲝᲑᲘᲗ ᲛᲘᲛᲐᲠᲗᲣᲚᲘ ᲞᲝᲚᲘᲢᲘᲙᲣᲠᲘ ᲓᲐ ᲞᲠᲝᲤᲔᲡᲘᲣᲚᲘ ᲣᲜᲐᲠᲘ ᲛᲘᲡᲘ ᲞᲠᲘᲜᲪᲘ�პᲘᲗ ᲐᲠᲘᲡ ᲨᲔᲛᲣᲨᲐᲕᲔᲑᲣᲚᲘ ᲓᲐ ᲒᲐᲜᲘᲪᲓᲘᲚᲘ ᲡᲐᲛᲮᲔᲓᲠᲝ ᲞᲠᲐᲥᲢᲘᲙᲘᲗ ᲓᲐᲛᲢᲙᲘᲪᲔᲑᲣᲚᲘ ᲐᲠᲛᲘᲐ ᲓᲐ ᲛᲘᲡᲘ ᲞᲐᲠᲢᲘᲖᲐᲜᲗᲐ ᲨᲝᲠᲘᲡ ᲒᲐᲜᲛᲐᲢᲪᲚᲔᲑᲐ ᲓᲐᲛᲧᲐᲠᲔᲑᲣᲚᲘ ᲞᲝᲚᲘᲢᲘᲙᲣᲠᲘ ᲛᲝᲛᲖᲐᲠᲔᲑᲐ ᲓᲐ

უნიკალური!..

საქართველოს შორეული წარსულით დაინტერესებული საზოგადოებრიობისათვის კარგად არის ცნობილი საირხის ნაკოცარი, რომელიც ზემო იმერეთში, საჩხერის რაიონში - მდებარეობს. მისი აღმოჩენა დაკავშირებულია საქართველოს ისტ. ხელოვნების მუზეუმის უფროსის ხეობის არქეოლოგიურ ექსპედიციასთან.

ექსპედიციის ხელმძღვანელი, ისტორიის მეცნიერების დოქტორი ჯუმბა ნაჯიბაძე რეგულარულად აცნობს ზოგჯერ ჩვენი გაზეთის მკითხველი, თუ რა მონაპოვრები შეემატა საირხის კოლექციას არქეოლოგიური სეზონის განმავლობაში.

ტრადიცია არც წლეულს დაირღვევა. მანამდე კი... ექსპედიციის ხელმძღვანელს ვთხოვეთ, ოროთე სიტყვით მაინც მოეთხრო მკითხველთათვის ამ რამდენიმე დღის წინ აღმოჩენილ უნიკალურ ნივთებზე.

— საირხის „ისტორია" მეტ-ნაკლებად ცნობილია ჩვენი საზოგადოებრიობისათვის. ჯერ კიდევ სამოცდაათ წლებში გამოთქვა მოსაზრება, რომ საირხე კოლხეთის სახელმწიფოს ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი პოლიტიკურ-ეკონომიკური და რელიგიური ცენტრი უნდა ყოფილიყო. და ეს მოსაზრება შემდგომმა — ოთხმოციანი წლების არქეოლოგიურმა გათხრებმაც დადასტურეს.

ბოლო წლებში შესწავლილია ნაქალაქარის ტერიტორია, სადაც ლითონის საწარმოო ერეკი, სხვადასხვა დანიშნულების ნაგებობები და სამარხები აღმოჩნდა.

განსაკუთრებით მნიშვნელოვანი მასალები მოპოვებული მდიდრულ ყალდამებში, რომლებიც საბდარულ ბორცვის ფერდობზეა მიკლეული.

ყალდამებში აღმოჩენილია ნივთები, რომლებიც საგრძნობლად ამდიდრებენ ჩვენს წარმოდგენას კოლხურ ცივილიზაციაზე. აქ მოპოვებული დიდძალი ოქროსა და ვერცხლის ნივთები უშუალოდ მეტყველებენ მაშინდელი ოქროჭედლობის მაღალ დონეზე. და კიდევ, აღმოჩენილი ოქროს ზოდები უტყუარი ნიშანია იმისა, რომ აქ არა მარტო ოქროჭედლობას მისდევდნენ, არამედ ამ ძვირფასი ლითონის მოპოვებაც ხდებოდა.

როგორც ირკვევა, ყალდამაში დაკრძალულ ქალაქის არისტოკრატია და, საერთოდ, აქაურ მოსახლეობას, მჭიდრო კულტურული ურთიერთობა ჰქონია აღმოსავლეთისა და დასავლეთის ცივილიზაციებთან, რაზეც აქ აღმოჩენილი ფენიკიური, საბერძნეთის სხვადასხვა კენძულებსა და ათენის ოლქში — ატიკაში, აგრეთვე აქმენიდური - სპარსეთის იმპერიის სხვადასხვა ქვეყნებში დამზადებული ნივთები ჭიუფთითებს.

წლეულს გათხარა თლილი ქვითა და ალიზით ნაშენი ნაგებობა, რაც იშვიათია ანტიკური ხანის კოლხურ მშენებლობაში.

ამ ნაგებობაში, სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების იარაღებთან ერთად, დიდი რაოდენობით აღმოჩნდა ადგილობრივი და უცხოური წარმოების ერმანიკის ნიმუშები.

ყურადღებას იპყრობს იმპორტული მასალა, რომელიც ატიკაშია დამზადებული ძველი წელთაღრიცხვის მეოთხე საუკუნეში. ერთერთი მათგანი — ბერძნული ჯურჭელი (კოტერი), რომელსაც ათენის არისტოკრატია ხმარობდა, როგორც ჩანს, ხელისაწყობიდან ყოფილა საირხისათვის. ეს ჯურჭელი ბრწყინვალე მხატვრობითაა შემკული და ნაჩვენებ ბერძნული მითოლოგიის სიუჟეტებია ასახული.

სამწუხაროდ, ჯურჭელი ჯერჯერობით აღუდგენელია. იგი, მართლაც რომ, უნიკალური ნიმუშია და მსგავსი კოლხეთის სიღრმეში არსად არ ყოფილა დადასტურებულია დღემდე მხოლოდ ერთი ცალია ცნობილი ქობულეთიდან, ბერძენი მოახალშენის სამარხიდან.

ყველაზე მნიშვნელოვან და ასევე უნიკალურ მასალას შეიცავს მეცამეტე ყალდამა, რომელიც საბდარულ ბორცვის დასავლეთ ფერდობზეა მიკლეული. ქვით და ხის ძელებით ნაგები ყალდამა ორი კამერისაგან შედგება. მთავარ კამერაში, სადაც საირხის ერთერთი პოლიტიკური ხელისუფალია დაკრძალული, აღმოჩნდა ასობით ოქროს და ვერცხლის ნივთი. მათ შორისაა შესანიშნავი ხანჯალი, ორნამენტებით და მხატვრული ელემენტებით შემკული ვერცხლის სურები, ფიალები და დიადემები, სპილენძის ჭურჭელი, ოქროს საყურეები, ყელსაბამები, სამაჯურები და რომბისებრფიფტიანი დიადემა, რომლის მსგავსი ხმოვნად ვერცხლისა იყო აღმოჩენილი საქართველოში.

განსაკუთრებით საინტერესოა თიხის ჭურჭელი, რომელზეც ბერძნულად ამოკვეთილია ფფლობელის სახელი. იგი უკვე გადაეცა ამ დარგის სპეციალისტებს. და მალე ცნობილი გახდება ჩვენი ერთ-ერთი შორეულზე შორეული წინაპრის ვინაობა, რომელიც ძველი წელთაღრიცხვის მეოთხე საუკუნეში ცხოვრობდა საირხეში.

...ამ დიდი გამარჯვების სახარული, სხვებთან ერთად, თანაბრად ხვდათ ახალგაზრდა მკვლევართა — მ. წერეთელს, გ. მახარაძეს, გ. ლომთათიძეს, ზ. ბრაგვაძეს, ნ. დარახველიძეს, რომელთა ხანგრძლივი და გულმოდგინე შრომა ასე წარმატებით დაგვირგვინდა.

გაახარება გრძელდება. ვინ უწყის, კიდევ რამდენ მიწისქვეშა საიდუმლოს ამოაშუერავს არქეოლოგთა ეს სიბეჯითე და გულმოდგინება!

* * *

10 სექტემბერს საირხეს ეწვიენენ ამხანაგები ჯ. პატაშვილი და ზ. ჩხეიძე, მეცნიერები და შემოქმედებითი ინტელიგენციის წარმომადგენლები. არქეოლოგებმა სტუმრებს უჩვენეს ახლახან ნაპოვები ქალის ნიშტიანი სამარხი. მანდილსანან დიდი პატივით დაუკრძალავთ და არც ძვირფასეულობა დაუჩარებიათ — სამარხში აღმოჩნდა უბადლოდ ნახელავი სამკაულები, ოქროს ზოდი, თიხის ჭურჭელი და სხვა ყოფითი ნივთები.

სტუმრები საგულდაგულოდ გაეცნენ არქეოლოგთა ნაღიარეს. საუბრისას აღინიშნა, რომ სასურველია ადგილზე შეიქმნას შესაბამისი სამეცნიერო ბაზა-მუზეუმი, რის მეოხებითაც, აქ აღმოჩენილი ნივთიერი მასალის ექსპონირებასთან ერთად, შესაძლებელი იქნება სათანადო მეცნიერული კვლევა-ძიება. ამის თაობაზე უკვე გაეცა შესაბამისი მითითებანი.

ჯ. შარიძაძე,
„კომუნისტის" საკ. კორ.

სურათებზე: სტუმრები ადგილზე ეცნობიან ახალაღმოჩენილ სამარხს; ნაწილი ოქროს სამკაულებისა.

მ. ჩაჩუას ფოტო.

„ცისარტყელა" გვახარებს

XIX საკავშირო პარტიულ კონფერენციაზე აღიარა ახალგაზრდობის თავისუფალი დროის სწორი ორგანიზაციის, მათი კეთილდღეობის საქმიერთოროტო პრობლემების გადაჭრის საკითხები.

ჯერ კიდევ აპრილს საოლქო პარტიულ კონფერენციაზე დელეგატებმა გამოთქვეს მოსაზრებანი ახალგაზრდული ცენტრების მოწყობის თაობაზე. ამ იდეას ფართოდ დაუჭიროა მხარი ავტონომიური რესპუბლიკის კულტურულ-სპორტული კომპეტენციის საოლქო საკოორდინაციო საბჭომ, რომელიც პარტიის აპრილის საოლქო კომიტეტის დადგენილებით შეიქმნა. ამ საბჭომ, მარშალ, თეკერალში, თავიც სხდომაზე განიხილა საკითხი ბათუმის მთაზე აღმშენებლობითგადაკანანდა ე ბ ე ლ ი ახალგაზრდული ცენტრის მოწყობის თაობაზე, რომელიც მალეე განხორციელდა. აპრილს კომკავშირელთა ძალისხმევით ამ მოეწყო ვიდეოდისკობარი, რიტუალების დარბაზი, სადისკუსიო კლუბი, ღია ახალგაზრდული კაფე. აქვე კომკავშირის ისტორიის მუზეუმი, ახალგაზრდა შემოქმედთა სადგომფენო დარბაზი, გადმოსახედი მოედანი, მცირე თეატრონი ოქტობრელთათვის.

საგულისხმოა ის ფაქტი, რომ აქ ხშირად ეწყობა. მასობრივი ღონისძიებები. რიტუალების დარბაზში რეა ბედნიერმა წყვილმა უკვე იზეიმა კომკავშირული ქორწილი. მოიწყო საინტერესო შეხვედრები გამოჩენილი ადამიანებთან, საზღვარგარეთის დელეგაციებთან.

ბათუმის მთაზე ახალგაზრდებმა კიდევ ერთი საჩუქარი — 600-ადგილიანი საკინკეკო არენა მიიღეს. ამ მოვლენასთან დაკავშირებულ ზეიმს ესწრებოდნენ — გ. ეფრიძე, ა. ახვლედიანი, ნ. დუმბაძე, ე. დისაბიძე, ნ. ნადარაია, გ. ნიგოგიძე, თ. ბაზიაშვილი, ნ. გუგუნავა.

დიუეიფარი შეხვედრა ჰქონდათ ახალგაზრდებს სატელევიზიო ფილმების ფესტივალის „ოქროს სპრედის" მონაწილეებთან, რომელთა შორის იყვნენ ამერიკის შეერთებული შტატების, საფრანგეთის, გერმანიის ფედერაციული რესპუბლიკის, პოლონეთის, ჩეხოსლოვაკიის, ბულგარეთის, ჩვენი ქვეყნის მოკავშირე რესპუბლიკების წარმომადგენლები.

ზეიმზე სასტუმრო სიფიენებით დაჯილდოვდნენ ახალგაზრდული ცენტრის შშენებლობის აქტიური მონაწილენი რ. ჩარკვიანი, ა. გურგენიძე, გ. დგებეთაძე, ა. ბოგატინაე, მ. მაღუკაძე, გ. ეროშინიკინი, მ. ავანესოვი, ბ. ჯაფარიძე, გ. ქორქია, რ. ქონიაძე, თ. ღლონტი, დ. დარჩია, ა. ჩესოფანოვი, ბ. ქოკოლაძე, ბ. ნინიძე, დ. მგელაძე, ე. ალუქუნიძე, ა. ბოროგაძე, ნ. ბურგენიძე.

შეხვედრა, რომელიც აპარის ასსრ დამსახურებულ არტისტს ა. ქაჯრავას მიუძღვნა, საინტერესოდ წარიმართა. მაყურებელი ერთხელ კიდევ მოიხიბლა „ბათუმური ეალესით". სტუმარიც და მასპინძელიც დიდხანს უკრავდა ტაშს პიონერთა სასახლის, პიონერთა პარკის, ბათუმის № 10 და № 16 საშუალო სკოლების, ხელვაჩაურის რაიონის გონიოს კულტურის სახლის, ბათუმის საყოფაცხოვრებო მომსახურებისა ქარხნის, პროფკავშირების კულტურის სასახლის მხატვრულ კოლექტივების, პირველი საერთაშორისო ფესტივალის ლაურეატს, როსტოვის ცირკის ოსტატთა ჯგუფს, ცინცაძეების ოჯახს ხელვაჩაურის რაიონიდან. მოწონება ხვდა ორგანიზატორი ქალის მსახიობს დ. ბეგრეკიძეს.

ამ სიახლეებით როდი დამთავრდა კულტურულ-სპორტული კომპლექსის ახალშენებლობანი. ინსოვის, რომ ახალგაზრდები სიხარულით მოისწრაფოდნენ ამ ცენტრისაკენ, საქართველოს ახლა ძიება, ყარგი მატერიალურ-ტექნიკური ბაზა, ამისათვის კი თავადვე ეფიქრებიან.

დავით ციხაძე,
საქართველოს ალკ აპარის საოლქო კომიტეტის მეორე მდივანი;

თემურ ზოიძე,
პრომპაგანდისა და კულტმასობრივი მუშაობის განყოფილების გამგე.

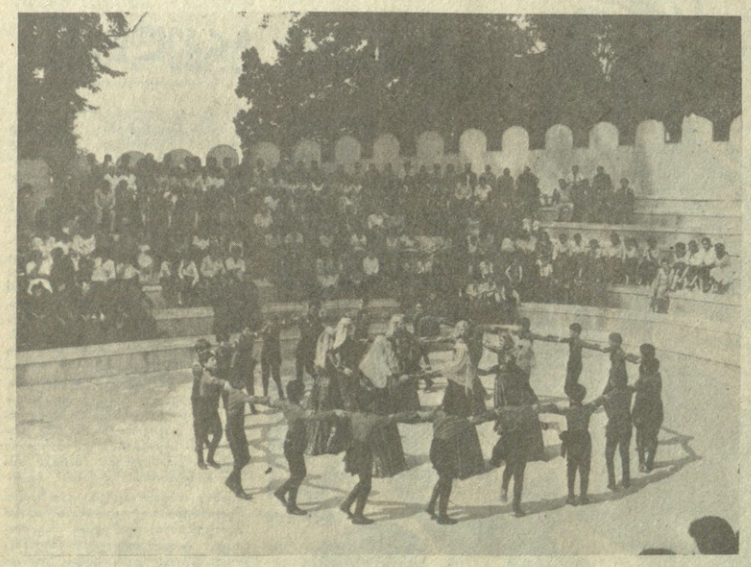

ვიქტორ გოგლიძის მემორიალი

ვეხუთე ტურში მკვეთრად გამოიყოფა სატურნირო მდგომარეობა უბილავამ, რომლისთვისაც ამ ასპარეზობას დიდი მნიშვნელობა აქვს. დასაწყისში მას ზაეი-ბი ეარესი ბოლოს ჰქონდა გუფელდთან, მაგრამ დიდოსტატმა ვერ მოსძლია უპირატესობის რეალიზაციის გზები და თანდათან მძაფრ ციატოტში აღმოჩნდა. რამდენიმე ძლიერი სვლით უბილავამ ხელთ იგდო ინიციატივა, თეთრების მეფეს ორი ეტეთი და მხეფრით შეუტია. ხსნა არ ჩანდა. საგონებელში ჩავარდნილმა გუფელდმა მოფიქრებისათვის გაატეთვინო დროს ადაილილა და წყვეტა მატერიალური უსიამტესობით დარჩა და გაიმარჯვა.

ლუკომა მოუგო ნოვიკოვს. ტალი ყიანმზე შეუთანხმდა პრანდშტედტერს, ზნაპიკი-კოსუტუს.

5 ტურის შემდეგ 3,5 ქულით ლიდერობს რომანენინი, რომელიც დაუმარცხებლად იბრძვის. მან ხუთივე პარტია ითამშა. 4 თამაშიდან 3 ქულით მეორე ადგილზეა ახალგაზრდა ბულგარელი ოსტატი ლუკოვი.

ბ. ბამრეკელი.

ფეხბურთი

მერვედფინალის პირველი მატჩები

საბჭოთა კავშირის თასის 1988-89 წლების გათამაშებაში, როგორც ცნობილია, 16 გუნდი განაგრძობს ბრძოლას. პირველი ოქტომბრისათვის მათი რიცხვი განახევრდება. გუშინწინ გამართული პირველი ტურნირული მატჩების შედეგებით თუ ვიმსჯელებთ, გათამაშების მონაწილეთ ეტაპზე გასვლის რეალურ შანსს ინარჩუნებენ ჩვენი რესპუბლიკის გუნდები — თბილისის „დინამო" და ქუთაისის „ტორპედო". თბილისელები ლვოვში ეთამაშნენ პირველი ლიგის გუნდს — ასკ „კარპატს". ფრე — 0:0. ასეთივე ანგარიშით დამთავრდა ბაინიკ-რომანენინის. მეოდგარმა ოთხბარძოლამ. რა არ ვიხილეთ ამ პარტიაში: ნაინტერესო შეწირვები, ბენეფიციარული „ბატეები", ე. წ. „წყანარი ფეხბურთი" ეფრანი და კონტრშეტევა! იყო მოგებები, როდესაც რომანენინს შამათი ეფიქრებოდა, მაგრამ მან საინტერესო დაცვით რესპუბლიკის მიაგნო, გადაწყვეტი